STICHTING HOFJE DE BAKENESSERKAMER

Rijksmonument 198338

Beleidsplan 2025 - 2030

Inleiding

Het Hofje De Bakenesserkamer is het oudste hofje van Nederland. Het is in 1395 gesticht uit de nalatenschap van Dirck van Bakenes, met als doel om woongelegenheid te bieden aan (destijds nog) twintig dames op leeftijd. Deze doelstelling is terug te lezen in de gevelstenen boven de beide ingangen van het hofje (uit 1632), waarin staat te lezen:

"Ingang vant Gesticht
van Dirck van Baekenes
Voor Vrouwen acht en
twee mael ses"

Het hofje ligt in het centrum van Haarlem en heeft een monumentale ingang aan de Wijde Appelaarsteeg en een tweede ingang aan de Bakenessergracht. Het hofje is een Rijksmonument en biedt thans woonruimte aan elf bewoonsters, die elk een zelfstandige woonruimte bewonen die uitkomt op de centrale binnentuin.

Van meet af aan was de Stichting een instelling van weldadigheid. In de eerste eeuwen na oprichting woonden de dames om niet in het hofje en kregen zij preuves (regelmatig terugkerende uitkeringen in geld of natura) als aanvulling op hun bescheiden inkomen. In de huidige tijd worden geen preuves meer uitgekeerd en betalen de dames een (sociale) huur.

Algemene doelstelling en werkzaamheden

De Stichting heeft primair ten doel de instandhouding van het hofje als waardevol monument in de zin van de Erfgoedwet en de Omgevingswet in het stadsbeeld van Haarlem, en alle verdere handelingen die daarmee verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn. De werkzaamheden van de Stichting bestaan uit:

(i) het onderhoud en de verduurzaming van de gebouwen aan het hofje;
(ii) het verhuren van de woningen aan bewoonsters die voldoen aan de daarvoor geldende eisen;
(iii) het in stand houden van een prettig leefklimaat voor de bewoonsters;
(iv) het bevorderen van (de aandacht voor) het hofje en de hofjescultuur in het algemeen.

Ad (i)

Het hofje is een Rijksmonument. De instandhouding van het hofje vergt gespecialiseerde kennis en dient te voldoen aan strenge architectonische en juridische eisen. Ieder jaar stelt Monumentenwacht een rapport op over de technische staat van de gebouwen. Dat dient als basis voor het meerjarenonderhoudsplan, dat periodiek door het College van Regenten (het bestuur van de Stichting) in overleg met deskundigen wordt vastgesteld en uitgevoerd. Door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) is een subsidie voor het onderhoud van het hofje verleend, die loopt van 2024 tot en met 2029. Naast onderhoud verdient vanzelfsprekend ook verduurzaming van de woningen de aandacht, zodat deze voldoen aan de moderne wooneisen en de huurinkomsten voor de toekomst kunnen worden gewaarborgd. Voor de periode 2026-2028 wacht een omvangrijke verduurzamingsopgave. Monumentenwacht heeft gesignaleerd dat de meeste dakpannen in zeer slechte staat zijn. Om te voorkomen dat als gevolg daarvan

Stichting Hofje De Bakenesserkamer
Wijde Appelaarsteeg 11 (2011 HB) Haarlem
Correspondentieadres: Anna van Saksenlaan 11 (2082 BE) Santpoort-Zuid
KvK: 41223988
Rijksmonumentnummer: 19838
ANBI: Aangevraagd in 2025.

lekkages ontstaan en het dakbeschot gaat rotten is het nodig om het dak te renoveren. Daarbij dient meteen de isolatie van het dak te worden verbeterd. Naast de geplande renovatie en verduurzaming van het dak is het ook noodzakelijk de ramen te voorzien van isolerend (museum) glas. Deze verduurzamingsslag zal een grote verbetering zijn voor de gebouwen én de leefomstandigheden van de bewoners.

Ad (ii)
De werkzaamheden van de Stichting worden gefinaniceerd uit het (bescheiden) vermogen van de Stichting, aangevuld met jaarlijkse huurinkomsten, subsidies, donaties, legaten en/of erfstellingen. De huurinkomsten vormen de belangrijkste inkomsten van de Stichting.
Sinds jaar en dag wordt het hofje – conform de oorspronkelijke bedoelingen van Dirck van Bakenes - bewoond door dames die behoefte hebben aan een betaalbare, beschermde woonomgeving. Met de Gemeente is afgestemd dat de Stichting huurders mag aannemen mits die voldoen aan o.a. de volgende voorwaarden:

- men komt in aanmerking voor sociale huur;
- men is ouder dan 55 jaar;
- men is alleenstaand;
- heeft een duidelijke binding met Haarlem (bijvoorbeeld: men woont er al, men werkt er, men heeft er (klein)kinderen wonen etc.).

De huren van de woningen zijn maximaal gelijk aan de voor de sociale huur gangbare huren zodat de bewoonsters gebruik kunnen maken van alle voordelen die daaraan verbonden zijn (huursubsidie, aanpassingen woning door de Gemeenten, etc.).
Gedurende het jaar kunnen woongegadigden zich als zodanig bij de Stichting aanmelden. Wanneer een woning beschikbaar komt, worden deze woongegadigden uitgenodigd voor een kennismakingsgesprek met zowel vertegenwoordigers van het College van Regenten als de bewoonsters.

Ad (iii)
Sinds jaar en dag wordt zogeheten 'sociaal beleid' gevoerd, wat inhoudt dat de regenten regelmatig contact onderhouden met de dames en ook het onderlinge contact tussen de dames bevorderen door middel van vaste sociale bijeenkomsten (zoals de traditionele 'aardbeienborrel' en een kerstdiner). Van de bewoonsters wordt verwacht dat zij in het wooncomplex naar elkaar omkijken. Dat betekent niet dat men zich met elkaars dagelijks leven bemoeit, maar wel dat men, indien daar aanleiding toe bestaat, de helpende hand of een luisterend oor biedt.

Ad (iv)
Het hof biedt een beschermde woonomgeving dicht bij het centrum van Haarlem, dus dicht bij het bruisende leven van de stad. Het College van Regenten onderhoudt de contacten met belangrijke spelers in de buurt en de stad (zoals de naastgelegen Philharmonie en de Filmschuur, de Gemeente, de VVV, de Stichting Haarlemse Hofjes etc.). Enerzijds wordt daarbij de aandacht voor het hofje (en de hofjescultuur in het algemeen) gestimuleerd, onder andere door mee te werken aan publicaties daarover, periodieke openstelling van het hofje en het verzorgen van rondleidingen (o.a. tijdens Open Monumentendagen). Anderzijds wordt gewaakt voor het behoud van een prettig leefklimaat voor de bewoonsters, onder andere door het vaststellen van bezoekregels en het maken van afspraken met (inter-)nationale organisaties die excursies naar het hofje organiseren.

Stichting Hofje De Bakenesserkamer
Wijde Appelaarsteeg 11 (2011 HB) Haarlem
Correspondentieadres: Anna van Saksenlaan 11 (2082 BE) Santpoort-Zuid
KvK: 41223988
Rijksmonumentnummer: 19838
ANBI: Aangevraagd in 2025.

Inkomsten en vermogen van de Stichting

De Stichting heeft een bescheiden eigen vermogen (ultimo 2024 circa € 160.000) en geniet inkomsten uit de volgende bronnen:

- huurinkomsten uit de 11 woningen aan het hofje (in 2024: circa € 80.000);
- subsidies (waaronder een subsidie voor het onderhoud van het hofje verleend door RCE, die loopt van 2024 tot en met 2029);
- donaties, legaten en erfstellingen;
- andere verkrijgingen.

Omdat de huurinkomsten niet genoeg zijn voor de instandhouding (onderhoud en verduurzaming) van het hofje, zijn de subsidies, donaties, legaten en erfstellingen voor de Stichting van groot belang

Bestedingen van de Stichting

De belangrijkste besteding in de afgelopen jaren betrof het onderhoud van de gebouwen.

Aanvullende gegevens:

Statuten en handelsregister

Stichting Hofje De Bakenesserkamer is in 1395 gesticht uit de nalatenschap van Dirck van Bakenes, met als doel om woongelegenheid te bieden aan (destijds nog) twintig dames op leeftijd. De statuten van de Stichting zijn laatstelijk gewijzigd op 3 oktober 2024 om te voldoen aan de eisen van de Wet bestuur en toezicht rechtspersonen (Wbtr) en de voorwaarden om een ANBI-status aan te vragen. De statuten bepalen onder meer dat:

(a) het bestuur (ook wel het College van Regenten genoemd) bestaat uit tenminste drie bestuurders (ook wel regenten genoemd);
(b) iedere bestuurder het recht heeft om één stem uit te brengen;
(c) het bestuur alleen besluiten in vergadering kan nemen indien een meerderheid van de bestuurders aanwezig is;
(d) de Stichting in en buite rechte wordt vertegenwoordigd door ieder bestuurslid;
(e) de bestuurders geen beloning ontvangen voor hun werkzaamheden;
(f) het bestuur de administratie zodanig zal inrichten dat daaruit te allen tijde de rechten en verplichtingen van de Stichting kunnen worden gekend;
(g) een eventueel batig saldo na ontbinding ten goede zal komen aan een andere ANBI-instelling met een gelijksoortige doelstelling als instandhouding van een monumentaal hofje.

Stichting Hofje de Bakenesserkamer is ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 41223988. Het RSIN nummer is 806161425.

Bestuurssamenstelling per 7 december 2024:

Het bestuur (College van Regenten) bestaat uit de volgende personen:

(1) De heer F. Diepraam, [voorzitter]
(2) Mevrouw A. Boreel-Schwartz, [secretaris]
(3) De heer J. D. Enschedé, [penningmeester];

Aldus vastgesteld door het bestuur op 28 maart 2025.